A°. 1838.

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 19 NOVEMBER.

NEDERLANDEN.

LEYDEN, den 18den November.

Men meldt uit 's Gravenhage van den 17den dezer:

Bij Koninglijk besluit is de Directeur-Generaal van Oorlog dezer dagen gemagtigd, 1000 man paard van 475 paarden, bij het wapen der cavalerie bereden te maken, als: 186 bij de afdeelingen cuirassiers, 150 bij de regimenten lichte dragonders, 55 bij het regiment husaren, en 90 bij het regiment lanciers, bij publieke aanbesteding aan te schaffen.

— Zijne Maj. heeft benoemd tot de schutterij van Zuid-Holland, 1ste afdeeling, 2de bataljons tot 1sten Luitenant, *Jan van Rijn*, en tot 2den Luitenant, *Martinus Christiaanse*.

Voorts is benoemd tot Arrondissements-Inspecteur der Rijks middelen te Almelo, *G. W. F. Baron van Heiligh*, Controleur der belastingen te Rotterdam, en in zijne plaats *P. B. Bekringh*, thans te 's Gravenhage.

Als Rijks Controleurs zijn aangesteld: te 's Gravenhage, *J. F. d'Harvaux*; te Gorinchem, *F. E. A.* Baron *van Ittersum*, en te IJsselstein, *L. van Tongeel de Raadt*; terwijl als ontvangers der directe belastingen en accijnsen zijn aangesteld: in de gemeente den Ham, *E. A. Hania*, surnumerair in Overijssel, en te St. Maarten, *J. C. Bast*, surnumerair in Noord-Holland.

— Zijne Maj. heeft vastgesteld, dat de bepalingen van Hoogstdezelfs besluit van 26 October 1835, N°. 59, houdende verordeningen betrekkelijk den aanslag der stokers van gedisteleerd uit aardappelen, gedurende de jaren 1839, 1840 en 1841, in volle kracht zullen blijven, behoudens de volgende wijziging: dat voortaan de in art. 3 van gemeld besluit vermelde trek per vat beslag zal worden geregeld, van den 16 October tot en met den 15 April, niet hooger dan 10½ kan en niet lager dan 8½ kan; van 16 April tot en met den laatsten Mei en van 16 September tot en met den 15 October, niet hooger dan 9½ kan en niet lager dan 7½ kan; van 16 Augustus tot en met den 15 September, niet hooger dan 9 en niet lager dan 7 kan, en van den 1sten Junij tot en met den 15 Augustus, niet hooger dan 8½ kan en niet lager dan 6½ kan, alles gedisteleerd van 10 graden.

— Naar men vernoemt, heeft het Zijne Maj. behaagd te bepalen, dat aan den heer *Fredrik Otto*, Luitenant in Pruissische dienst, en Lector der Westersche talen aan de Universiteit te Erlangen, die Zijne Maj. een door hem vervaardigd werk, geteiteld: *die Gesammt-Literatur Niederlands*, heeft aangeboden, zal worden uitgereikt de bij Zijner Maj. besluit van den 22 Julij jl. vermelde gouden medaille van de vierde grootte; zijnde voorts Zijne Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken gemagtigd, om het voorschreven werk in de Koninglijke Bibliotheek te doen plaatsen.

— Bij Koninglijk besluit is Z. Exc. de Minister van Staat, belast met de generale directie voor de zaken der Hervormde Kerk, enz., gemagtigd, om dáár, waar hij zulks zal noodig achten, de godsdienstige School-Commissien te doen vervangen door een of twee personen, met den titel van godsdienstig Israëlitisch Schoolopziener, waaraan, indien zulks wenschelijk worde, Rabbijnen-Inspecteurs kunnen worden toegevoegd.

Tevens is bij dat besluit bepaald, dat voortaan diegenen, welke verlangen, tegen vergoeding als godsdienstig Israëlitisch onderwijzer aangesteld te worden, en verlangen tot leeraar te worden verklaard, zich vooraf met de vereischte schriftelijke bewijzen en getuigschriften aan gecommitteerden der Hoofd-Commissie tot de zaken der Israëlitische moeten vervoegen, ten einde, dit blijkende bevindende, met hun verzoek te voldoen en hen tot het examen te admitteren, en dat dit examen zal worden afgelegd voor eene algemeene Commissie van Examinatoren, door Z. Exc. den Minister van Staat te benoemen, welke jaarlijks een zeekren tijde als het Rabbinaal-Collegie van Examinatoren, te Amsterdam zal bijeenkomen, en bestaan uit *zes* leden, namelijk vier uit het Rabbinaal-Collegie, waarvan twee Rabbinale leden, en vier andere notabele en kundige personen; zullende Z. Exc. de Minister van Staat voornoemd al de vereischte bepalingen maken, bijzonder zoo ten aanzien der over te leggen getuigschriften, als van het examen zelve, terwijl het nogtans aan Z. Exc. den Minister van Staat blijft vrijgelaten, om personen, die als onderwijzers van den eersten of minsten rang tusschenside wenschen te worden geadmitteerd, op voordragt der Hoofd-Commissie naar welke der bestaande School-Commissien te verwijzen, ten einde voor dezelve het examen af te leggen.

— Naar men verneemt, heeft thans ook Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden deel genomen op het werk, getiteld: *Militaire Welsprekendheid, of de Kunst om op den soldaat te werken*, hetwelk vroeger reeds met de inteekening van Z. K. H. den Prins *van Oranje* was vereerd.

— De heer *Mauel*, Referendaris bij het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, die gedurende eenigen tijd de Nederlandsche belangen bij het Fransche Hof heeft waargenomen, is den 14 November uit Parijs in de Residentie teruggekeerd.

— Zijne Exc. de Minister van Financien heeft van zekere dame, zeekenende *L. v. St.*, wederom eene som van *f* 120, ten behoeve van het Vaderland, ontvangen.

— Ten gevolge van de, aan Zijne Exc. den Minister van Financien, gevraagde inlichtingen omtrent den invloed, welke de, met den 1sten Oct. ll. tot stand gekomene invoering der nieuwe burgerlijke wetgeving moet uitoefenen op het stuk van het privilegie der schatkist voor de invordering der directe belastingen, mitsgaders op die invordering zelve, heeft Zijne Exc., bij resolutie te kennen gegeven, dat, ter zake voorschreven, en betreffelijk wat het stuk van het privilegie betreft, de bestaande verordeningen, zoo als die vervat zijn in art. 1 der wet van 2 November 1808, achtervolgens art. 1183 van het nieuwe burgerlijk wetboek, en tot dat deswege nader wettelijk voorzien zal zijn, in stand blijven; gelijk ook, wat het stuk der vervolgingen in het algemeen aanbelangt, voor 's lands en tot nadere voorziening bij voordurende zullen behooren gevolgd te worden de, in de onderscheidene gewesten, bestaande voorschriften, zoo als die gegrond zijn op het Gouvernements-besluit van den 29sten Thermidor, jaar VIII, behoudens dat nu, in betrekking tot de roerende goederen, op welke geen beslag zal mogen gelegd worden, zullen moeten worden gevolgd, niet alleen de voorschriften van art. 52 van gezegd besluit van den 16den Thermidor voormeld, maar ook tevens de bepalingen van de art. 447 en 448 des nieuwen wetboeks van burgerlijke regtsvordering, voor zoo verre die ter zake dienen.

Volgens order, bij de heeren Gouverneurs der provincien ingekomene missive van Zijne Exc. den Minister van Binnenlandsche Zaken, is het aan Zijne Exc., na gehouden overleg met het Departement van Justitie, mettig voorgekomen, om de ambtenaren van den burgerlijken stand te doen inwijdigen, in voorkomende bijzondere gevallen, de ambtenaren van het Openbaar Ministerie te raadplegen, als die, van wege gezegd Departement, omtrent verscheidene eenigzins twijfelachtige punten, den burgerlijken stand rakende, van de noodige instructien zijn voorzien.

— Naar men verneemt, zijn thans de corpsen Mobiele Schutterij bepaald waarbij, alsmede het tijdstip, waarop, ingevolge de door het algemeen bestuur gewone voorschriften, de schutterpligtigen, behoorende tot den eersten ban der lijting van 1838, moeten worden ingelijfd.

Tevens verneemt men, dat de wijze van indeeling en het zenden met onbetaald verlof, op dezelfde wijze zal geschieden, als zulks in het verleden jaar heeft plaats gehad, daar ook in dit jaar, de in te deelen lijdelijke schutters vooreerst niet zullen worden gekleed.

— Nog meldt men uit 's Gravenhage van [illegible] dezer:

Z. K. H. de Prins *van Oranje*, die den [illegible] van hier naar Tilburg was vertrokken, is bereids in deze Residentie [illegible]eerd.

— Z. D. H. de Hertog *Bernhard van Sakse-Weimar* en dezelfs oudste zoon, zijn gisteren, van hunne langdurige buitenlandsche reize, in goede gezondheid, in deze Residentie aangekomen. In Julij 1837 vertrok Z. D. H. naar Petersburg. Na Rusland te hebben doorgereisd, begaf Z. D. H. zich naar Turkije. Bij den Sultan te Konstantinopel werd de Hertog zeer goed ontvangen. Vervolgens bezocht hij Napels, alwaar op het Marsfeld, te zijner eere, een groot militair feest gegeven werd. Hij bezocht daarop de verschillende landen van den Kerkelijken Staat. Hem mogt de eer te beurt vallen, den Paus te worden voorgesteld. Z. D. H. erlangde destijds de vergunning om van den bepaalden bronzen Faunus in het Museo Borboni een afgietsel te maken. Te Rome werd 's Vorsten oudste zoon door eene hevige ziekte aangetast, welke voor het behoud van dezen jongeling deed vreezen. H. D. H. de Hertogin begaf zich, bij het vernemen dezer tijding, omstreeks de helft der maand Maart jl., naar Rome op reis, en werd, op haren togt derwaarts, door ongesteldheid van een harer kinderen, die haar vergezelde, te Nijmegen eenige dagen opgehouden. Op het einde van die maand vervolgde H. D. H. de reis. Toen de Hertogin te Rome aankwam, vond zij haren zoon nog steeds ongesteld, doch het gevaar was geweken. Op zijne vertogreize naar dit land, heeft Z. D. H. Wurtemberg bezocht en zich juist te Stuttgart bevonden gedurende de eerste dagen, dat Z. K. H. de Erfprins *van Oranje* aldaar was aangekomen. De Hertog woonde eene voorstelling bij, die vereerd werd met de tegenwoordigheid van het Koninglijk gezin van Wurtemberg, alsmede van Z. K. H. den Erfprins *van Oranje*. Ten slotte behooren wij hierbij te voegen, dat Zijne Maj. de Koning van Napels den Hertog geschenken gedaan heeft uit de opgravingen in Pompeji.

— Gisteren is de 25ste verjaring van Neêrlands gezegende omwenteling in den jare 1813, met de gebruikelijke plegtigheden, het uitsteken van 's Lands vlag van vele openbare en bijzondere gebouwen, het bespeelen van het klokkenspel, in deze Residentie gevierd. Ook in vele bijzondere vereenigingen werd deze heugelijke dag in gepaste vrolijkheid herdacht.

— Naar men vernemt heeft het de leden van het Koninglijk Zang-bestuur in te schrijven op de solfes, welke aanstaanden Dingsdag door den heer *Sydre*, uitvinder van de muzijkale taal, ondersteund door Zijne Leerl. Maj. *Victorine Hugo*, in de zaal van *Diligentia* zal gegeven worden. Alsdan zal bij de toepassing van het door hem aangeprezene stelsel ontwikkeling, met de ter ondersteuning van hetzelve strekkende onderwijzing. Deze getuigenissen zijn zich niet alleen bepalen de uitdrukking der denkbeelden, in het Fransch over te brengen, maar ook in het Engelsch, Duitsch, Italiaansch, Spaansch, Hollandsch, Russisch, Grieksch, Latijn, Hebreeuwsch, Turksch, Arabisch, enz. enz., ten einde te doen zien, dat de taal der natuur, de taal der geheele wereld, in alle bekende talen kan voorzien.

— Uit Woerden schrijft men, dat het voornemen bestaat om den 25sten dezer alldáár te herdenken de vijf-en-twintigste verjaring van de teistering dier stad door de Franschen, op den volgenden dag invallende. Alle personen, die destijds tot de verdediging dier stad hebben bijgedragen, waaronder zich zoo vele leden der 's Gravenhaagsche schutterij bevinden, zijn, voor zoo verre zij nog in leven zijn, uitgenoodigd, om aan de te houden lijkdienst voor omgekomenen op dien noodlottigen dag deel te nemen. De heer *van Oldenbarnéveld*, gezegd *Witte Tulling*, die destijds aan het hoofd der uitgetrokken 's Gravenhaagsche schutterij stond en tegenwoordig lid van het Hoog Militair Gerechtshof is, beijvert zich om aan het opgevatte voornemen gevolg te geven. Voorts spreekt men er van, dat men te dezer gelegenheid ook het voornemen zou hebben, om pogingen in het werk te stellen tot ten uitvoerlegging van het ontwerp, ter oprigting van een nationaal gedenkteeken, tot vereeuwiging van dezen roemrijken doch tevens treurigen dag. Men vleit zich, dat dit Vaderlandslievend denkbeeld algemeen ingang zal vinden en het opgevatte voornemen, door ijverige medewerking, zal kunnen verwezenlijkt worden.

— Uit Amsterdam meldt men van den 15 November, dat het beroep in cassatie van *Michaël Griffejoen*, door het Hof van Assises van Noord-Holland en Utrecht, in de maand Julij ll., tot de straf der doods veroordeeld, wegens eenen in de nabijheid van Amsterdam gepleegden gruwelijken moord, verworpen is. Ook is het beroep in cassatie verworpen van *C. H. Bleau*, om zelfs wegens geldsnoeijen tot de straf het naaste aan die der doodstraf veroordeeld.

— Voorts meldt men nog uit Amsterdam van den 16 November:

Het heeft Zijne Maj. behaagd bij Kabinetschrijven van 22 October l. l., N°. 76, goed te keuren, de verkiezingen door de eerste klasse van het Koninglijk Nederlandsche Instituut van wetenschappen, letterkunde en schoone kunsten, van de heeren *J. C. Rijk*, Commandant van het Koninglijk Instituut voor de marine, te Medemblik; *B. H. Goudriaan*, Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat, in 's Gravenhage; *W. Wenckebach*, Lector aan de Militaire Akademie, te Breda; *J. van den Bosch*, Luitenant-Generaal, Minister voor de Kolonien, in 's Gravenhage, en *W. H. de Vrieze*, Buitengewoon Hoogleeraar aan het Athenaeum Illustre, te Amsterdam, tot leden:

De eerste klasse heeft tot Korrespondenten benoemd, de heeren *G. Simons*, Adviseur bij het Ministerie van Financien, in 's Gravenhage; *A. Goekoop*, Inspecteur van den Waterstaat, te Arnhem; *P. C. C. Vorsselman de Heer*, Hoogleeraar aan het Athenaeum, te Deventer; *P. A. W. Miquell*, Med. Doctor en Lector in de kruidkunde aan de Clinesche school, te Rotterdam; *A. A. Sebastian*, Hoogleeraar aan de Universiteit, te Groningen.

J. R. Vos, stads Med. Doctor, te Giesen; *H. K. W. Berghaus*. Hoogleeraar bij de bou-Akademie, te Berlijn, en *M. Dumas*, Hoogleeraar, te Parijs.

— Uit Vere meldt men van den 14 November:

Zoo wij vernemen, mag deze stad de hoop koesteren, het voorregt te zullen erlangen, in het aanstaande winter-saizoen Rijks-vaartuigen in hare havens te zien overwinteren. Voor eenige jaren viel deze plaats eene gelijke gunstige beschikking ten deel, en de bijzondere voordeelen en onderscheining, welke zulks aan het algemeen opleverde, doet ons dezelve met dankerkentenis te gemoet zien.

Ook deelen wij in het voorregt, van in ons midden eene fabriek te zien oprigten, welke, zoo men zegt, voor rekening van de handel-Maatschappij zal werkzaam zijn, en waartoe een zeer geschikt lokaal van stadswege in gereedheid wordt gebragt. Van den tijd dat dezelve in werking zoude komen, hoort men nog niets zeker bepalen.

Moge dezelve strekken, om deze stad voor verder verval te bewaren, en ieder degelijke behoeftige bekwaam te maken, om door eigen vlijt in de verzorging zoo voor zich als de zijnen te kunnen voorzien; zoo zoude, onverminderd den reeds bestaanden dank der ingezetenen voor deze poging, de edele beschikker van dien, voor zich zelven die streelende zelfsvoldoening genieten, welke hem zoo waardiglijk van wege zijne handelingen toekomt.

— De Belgische Senaat heeft tot Voorzitter verkozen, niet den Baron *de Stassart*, die sedert 1830 jaarlijks weder ingekozen was, maar den heer *Schieveld*, Afgevaardigde van Limburg, uit Dendermonde; welke plaats, bij eventuële scheiding, volgens de 24 artikelen, bij Nederland zou worden gevoegd.

Tot Voorzitter voor de Kamer van de Vertegenwoordigers is de heer *van Raikem* verkozen.

— De Belgische Senaat heeft het adres van antwoord op de aanspraak van *Leopold* met algemeene stemmen aangenomen; wij treffen in hetzelve de volgende zinsnede aan:

„De regten en de belangen des lands met volharding en moed blijvende verdedigen zal U M. beantwoorden aan den wensch van alle Belgen, die niets liever wenschen dan onder uwe Regering die eenheid tusschen de negen provincien te bewaren, welke, sedert eeuwen bestaande, door de daden zelven van het vorige Gouvernement is versterkt geworden. Hierdoor zal uwe dynastie nieuwe regten erlangen op de dankbaarheid van het vaderland; de eenparige toejuichingen, waarmede Uwer Majesteits edele woorden in den boezem der nationale vertegenwoordiging zijn begroet geworden, moeten u hebben doen gevoelen hoe zeer wij waardeeren al wat tot dus verre is gedaan en dat wij, ware het noodig, niet zouden terugdeinzen voor eenige opoffering, ter verdediging van de eer en de regten des lands.

PORTUGAL.

Lissabon den 6 November. H. M. de Koningin is den 31 October van eenen zoon bevallen. Beiden bevinden zich in goede omstandigheden. Ter gelegenheid van die geboorte is te Lissabon een *Te Deum* gezonden, waarbij de Gemaal der Koningin is tegenwoordig geweest. De ter reede liggende Fransche en Engelsche oorlogschepen hebben eereschoten gedaan. Men was van gedachte, dat de jonggeboren Prins de namen van *Lodewijk Philips* zou ontvangen; de Gezant van Zijne Fransche Majesteit, om bij den doop tegenwoordig te zijn, Graaf *Durosnel*, was te Lissabon met bijzondere eer ontvangen.

— De Portugesche Overheden aan de noordelijke grenzen worden door de Carlistische bevelhebbers beschuldigd, dat zij ten hunnen nadeele spionage tusschen beiden komen; deze laatsten hebben hen eene gedachte weerwraak gedreigd.

SPANJE.

Berigten over Parijs van den 16 November.

Hare Maj. de Koningin-Regentes, vergezeld van de jonge Koningin *Isabella II*, heeft de Cortes den 8 November geopend; bij HH. MM. komst en heengaan zijn zij met levendige toejuichingen begroet. De aanspraak, door de Regentes gehouden, bevat veel van plaatselijk belang, de volgende zinsneden komen ons het belangrijkste voor, daar zij ons den bekrugenswaardigen toestand van het land ten volle openleggen:

„Het tractaat van den 22 April 1834, gesloten tusschen de Koningin van Groot-Britannie, den Koning der Franschen en mij, bestaat nog altijd, en de vriendschapsbetrekkingen, die den troon van de Koningin van Spanje en de andere Mogendheden, die haar erkend hebben, verbinden, blijven op de meest voldoende wijze stand houden.

„Het is met het grootst genoegen dat ik aan de Cortes kennis geef, dat de Hooge Porte de regten van mijne Doorluchte Dochter heeft erkend en het deel, hetwelk mijne magtige bondgenoot, de Koningin van Groot-Brittannie, laatstelijk genomen heeft in het wel-doen slagen dier onderhandeling, heeft mijn hart bijzonder gevleid.

„Bewust dat onze vijanden onderstanden ontvangen van de Mogendheden, die mijne Doorluchte Dochter niet als Koningin van Spanje erkennen, heb ik aan mijne Vertegenwoordigers bij de verbonden Hoven gelast, eene formeele bemiddeling te vragen, voldoende om alle schending van het regt der volken te voorkomen.

„Sedert de ongelukkige uitkomst van het beleg van Morella, heeft de fortuin zich minder gunstig aan onze wapenen betoond, maar ik vleije mij niet vertrouwen dat de moed en de volharding van ons leger en deszelfs goede krijgsmacht ons op nieuw tot de overwinning zullen leiden; ik vleije mij dat gij de ligting van 40,000 man en het in rekwisitie stellen van paarden, waartoe laatstelijk, aangezien de drang der omstandigheden, zonder uwe medewerking besloten is, zult goedkeuren.

„De handel ontmoet rampen, die het gevolg zijn van den toestand van het land; het is uiterst dringend, in het thans bestaande wetboek die veranderingen te brengen, die de ondervinding getoond heeft noodzakelijk te zijn. Mijn Gouvernement zal u een ontwerp van wet te dien einde voordragen en u later een nieuw wetboek van koophandel onderwerpen.

„De publieke Inkomsten worden al gedurig minder toereikend tot het dekken van al de uitgaven en de buitengewone onderstanden, welke de vorige wetgeving zoo edelmoedig aan mijn Gouvernement heeft toegestaan, tot beschadiging van het bestaande te kort, zijn hog niet gerealiseerd geworden. Mijn Gouvernement houdt zich gestadig besig met de middelen, om deze moeijelijkheid te boven te komen.

„Onverwijld na het voltooid zijn der onderscheiden werkzaamheden, met welke men zich bezig houdt, tot het zoo veel mogelijk verbeteren van het lot der houders van onze nationale en buitenlandsche renten, zullen dezelve aan uw onderzoek worden onderworpen. Het is slechts door het herstellen van het crediet dat men de middelen zal kunnen vinden, die gebiedend gevorderd worden tot het voorzien in de uitgaven van den Staat en boven al in de behoeften van het dappere leger, hetwelk met zoo veel roem kampt voor de zaak die door de natie wordt verdedigd, en ik hoop dat dit het hoofd-onderwerp van uwe zorgen bij de tegenwoordige zitting zal zijn. Het is onder de vaan van mijne Dochter *Isabella II*, dat zich de behoudenis van den constitutioneelen troon bevindt. Laat ons die vaan dan met de hulp der Goddelijke Voorzienigheid redden en hangen wij ons die vaan met den olijftak des vredes, dit eenig zinnebeeld van ons toekomstig welzijn, te bekroonen."

— Generaal *Alaix*, tot Minister van Oorlog te Madrid benoemd, is in die stad aangekomen.

— De gevangenneming te Madrid zijn zonder weten van het Ministerie door *Quiroga* gedaan; hetzelve heeft reeds zijn ontslag hierover bezigd en *Quiroga* zou andermaal zijn ontslag gevraagd hebben.

— De Gouverneur van Saragossa heeft den 10den dezer de volgende proclamatie aan de ingezetenen afgevaardigd:

„*Inwoners van Saragossa!*

Sedert eenige dagen heeft het berigt van den dood der tergenten van de divisie van *Pardiñas*, welke door den generaal *Cabrera* zouden zijn gefusilleerd, in u midden schrik en verontwaardiging gewekt, tegen den natuurlijk gevolg van dergelijke schanddaden. Ook bij u is dat pijnlijk gevoel levendig, en ofschoon ik evenzeer geneigd ben tot eene dergelijke handelwijze te straffen, zie ik het oogenblik nog niet aan, waarop ons vaderland en het leger daarvoor voldoening zullen kunnen erlangen, en geloof ik het noodzakelijk, te wachten, tot dat de gelegenheid de weerwraak regtvaardigt, die gij begeert, en die u door den Kapitein-Generaal der provincie en den Chef van het leger is aangeboden. Blijkens eene mededeeling, mij door den Chef van het leger gedaan, wacht hij om het bevel tot weerwraak uit te vaardigen, tot dat het berigt van het fusilleren der sergeanten door een authentiek stuk wordt bevestigd, daar wij anders de menschelijkheid met een nieuw onheil zouden bezwaren; en indien wij, in een dergelijk belangrijk geval, met overhaasting handelden, dan zouden wij niet alleen die voordeelen derven, welke wij ons van eenen dergelijken maatregel beloven, maar, als eene daad van regtvaardige weerwraak, zou zij eene hoedanigheid verkrijgen, die goede regtvaardige handelwijze moet aankleven. Dit heb ik ter kennisse gebragt van den Raad van Represaille, den Chef en den Raad van Discipline van uwe nationale militie. Het is in dien geest, dat ik mij voor de Regering en de Provinciale Deputatie heb uitgedrukt, en allen hebben eenstemming mijne gevoelens goedgekeurd. Wacht, en onderdrukt de opwellingen uwer verontwaardiging; bedenkt, dat de Raad van Represaille uw vertrouwen waardig is, en het mijde noodige maatregelen zal nemen, opdat het gedrag van *Cabrera* tegen onze soldaten bekend worde, en de Generaal en Chef de regtvaardige wraak over eene dergelijke schandaad kan uitoefenen. De banier, die wij zullen oprigten, moet niet anders dan in de uiterste noodzakelijkheid ontrold worden. De Generaal en Chef noodigt u hierin uit, dit wel in overweging te willen nemen, en rekent er te gelijker tijd op, dat gij u rustig zult gedragen, en meer vertrouwen stellen in uwe Regering. Mijn vertrouwen op u heden kent geene grenzen, en in verschillende gelegenheden heb ik u getoond, dat ik niet ongevoelig was voor uwe achting, en gaarne in het lot van het heldhaftige volk deel. Doch indien gij, onverhoopt, niet naar mij mogt hooren, maatregelen nemen, die alleen van de Regering moeten uitgaan, dan zou ik, hoe ongaarne ook, mijn ontslag onvermijdelijk moeten nemen, en geene menschelijke magt zoude mij kunnen noodzaken of verpligten, om weder een bevelhebberschap te aanvaarden, hetwelk, eenmaal voor mij eene bron van zelfsvoldoening, alsdan bezoedeld zou worden door eene daad van ongehoorzaamheid, die uw tweede Generaal en Chef niet zou kunnen gedoogen."

Den 7 November had hij ondertusschen acht Carlistisch gevangenen laten doodschieten.

— Berigten uit Valencia van 4 November melden, dat *Lopez*, die aldaar thans het bevel voert, na het uitvaardigen van eene proclamatie, wederom vijf en vijftig Carlistische gevangenen heeft laten doodschieten; de proclamatie is in de volgende bewoordingen bevat:

„Dappere nationale gardes en bewoners van Valencia.

De Junta van Wedervergelding heeft eergisteren haren arbeid begonnen. In overeenkomst met hare voorslagen en met de algemeene stem des volks, zie ik mij, hoewel zeer mijnen ondanks en met een van diepe smart vervuld gemoed, in de wreede noodzakelijkheid, om vijf en vijftig van de Carlistische gevangenen te doen doodschieten, tot billijke wedesvergelding voor een gelijk aantal onzer krijgsmakkers, die het fort van Villamela heldhaftig hebben verdedigd, en die, na zich aan den wreedaardigen *Cabrera* te hebben overgegeven en zich alzoo, gelijk dat altijd plaats heeft, onder de bescherming der wet te hebben gesteld, op last van dien tijger op eene onmenschelijke wijze opgeofferd zijn. De schimmen van die ongelukkige vaderlanders zullen heden gewroken worden, en in de toekomst zal dit met bloed bevlekte monster niet meer straffeloos het bloed onzer broeders plengen. *Het verderfelijk stelsel van gematigdheid, dat wij gevolgd hebben, moet ophouden.* De vijanden van den troon en de vrijheid zullen sidderen, als zij vernemen, dat het Bestuur van H. M. alle zijne geestkracht terug heeft erlangd, en voor altijd die welwillendheid afgelegd, die ons in het slechte verwijfde Spanjaarden deed zien. *Zoo de dwingeland ons door het plengen van bloed tot onderwerping wil brengen, dan moeten ook zijne onderwerpen in het bloed versmoord worden, en het is door bloed, dat wij den grondwettigen troon van* Isabella *en de vrijheid zullen bevestigen.*"

— De krijgsmagt der Carlisten is in Navarre zeer in verval, omdat dezelve geene levensmiddelen meer ontvangt, dewijl er geene overeenkomst met de levenslieden te kunnen gemaakt worden; dat zij nu hebben, moeten zij door plundering en roof zich verschaffen. Ondertusschen staan beide partijen tegen elkander over, zonder iets te ondernemen.

DUITSCHLAND.

Z. D. H. de Hertog *van Saksen-Weimar*, van wien men gemeld had, dat hij tot de terugkeer van Z. K. H. den Erfprins *van Oranje* naar Nederland, te Stutgart zou blijven, heeft den 7den dezer met zijnen zoon, die stad weder verlaten.

— Te Keulen was de rust wederom gestoord geworden, door dien den schildwacht bij een kruidmagazijn door 5 personen aangevallen en deerlijk mishandeld was geworden; eenige kameraden waren toegesneld en hadden dus belet, dat die personen zich niet van het kruidmagazijn hadden meester gemaakt, hetgeen hunne bedoeling schijnt geweest te zijn. Zamenschollingen van volk hadden daarop in de stad plaats, welke door de troepen der bezetting uiteen zijn gedreven.

— Te Berlijn is een verzoekschrift van de geestelijken uit het Regeringsdistrict Aken ontvangen, waarin aangedrongen wordt op het herstel van den Aartsbisschop van Keulen in zijnen post.

— Op sommige plaatsen in Hanover hebben dezer dagen woelingen van het grauw plaats gehad, onder anderen te Hildesheim, waar het de glazen van den Justitie-Raad *Lenzer* hebben ingeworpen. Ook te Osnabrug had het gemeen zich geweldadigheden veroorloofd tegen eenige Roomsch-Katholijke vrouwen met Protestantsche mannen gehuwd, welke haar huwelijk door Protestantsche geestelijken hadden doen inzegenen.

— De Koning van Beijeren heeft omtrent de schoolmeesters en onderwijzers in zijn Rijk het volgende zonderling besluit afgekondigd, hetgeen hun door de Land-commissie van ieder District te bekend gemaakt:

1°. Het wordt voortaan den schoolmeesters en onderwijzers verboden, baarden of knevels te dragen.

2°. Gebeje horologiebandjes.

3°. Goede voorwerpen van welke, zoo als horologiekettingen of horologiesleutels, enz.

4°. Geen opschik, en geene herbergen of kuiphuisken te bezoeken. — Een artikel uit gemeld reskript bevat, dat de Land-commissaris dit besluit onmiddelijk aan de heeren onderwijzers en schoolmeesters moet bekend maken, en namelijk hen die dingen, welke zich binnen den tijd van drie dagen aan dit besluit niet willen onderwerpen en de bakkebaarden afscheren, als dan van hunnen post te ontzetten.

— In het Pruisische Regeringsblad leest men het volgende aan:

Ten einde het bevriezen van de brandpuiten bij strenge koude voor te komen, is het zeer doelmatig om bij de opening van het brandspuis-huisje, wanneer eene brandspuit moet gebruikt worden, eene hoeveelheid van 10 à 12 loof ongeveer te gieten, en hun te laten, in verloop van 5 minuten zal de spuit, ook met het koudste water gevuld, haren dienst niet weigeren.

De *Hamburger Correspondent* meldt, dat te Berlijn door Doctor *von Graefe*, eene Poolsche Grafin de bona gezusterd is, welke, na de ampulae bleek zwaar te zijn 15 ponden en uit alle verbazing een foetus van verscheiden maanden, hetwelk in zijne ontwikkeling reeds gevorderd was, bevatte.

— De bevolking van het Groot-Hertogdom Hesse is in 1837 met 21,997 zielen vermeerderd en bedroeg op het laatst van dat jaar 782,671 inwoners,

hetgeen een gemiddeld getal oplevert van 5115 zielen per vierkante mijl. De geboorten hebben de sterfgevallen met 9940 jaarlijks overtroffen. Het getal der primaire scholen is in 1837 met 89 toegenomen. Er bestaat in het Hertogdom voor iedere 520 zielen één school, en het gemiddeld van het getal kinderen, dat dezelve bezocht, is 88.

— Berigten uit Alexandrie van 16 October melden, dat onderscheiden honderden Druzen, in Syrie, tot het Christendom waren overgegaan, om alzoo van *Ibrahim*-Pacha dezelfde regten te verkrijgen, die de Syrische Christenen genieten.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN den 14 November. Gisteren morgen is de heer *May*, Consul-Generaal der Nederlanden, van wegen den Baron *Dedel*, Nederlandsch Gezant alhier, met depêches naar 's Gravenhage vertrokken.

— In sommige Iersche graafschappen hebben bij het huren van tienden, weder blootige tooneelen plaats gehad. Onder anderen is te Tipperary en Limerich, bij het verkoopen van vee tot dekking van achterstallige tienden, een hevig gevecht voorgevallen, waarvan zes menschen het slagtoffer geworden zijn.

— De *Morning-post*, eene redenering bevattende over den loop der onderhandelingen van de Londensche Conferentie in de Hollandsch-Belgische zaak, begt ten slotte van hetzelve:

Op dit oogenblik kan de eindelijke beslissing der Conferentie zoo goed als onbepaald uitgesteld beschouwd worden.

In eene voorgaande zinsnede zegt dat blad:

Het Belgische vraagstuk, wij hebben reden zulks te gelooven, is voor dit oogenblik zoo verre als ooit van eene schikking verwijderd. De moeijelijkheden ontstaan ditmaal van de zijde der Fransche Regering. Op het oogenblik, dat de Londensche Conferentie op het punt scheen, om tot eene beslissing te komen, ontving de Generaal *Sébastiani* instructien, om tot geene schikking toe te treden, welke de Koning der Belgen niet bereid was, vooraf goed te keuren.

— De welbekende Doctor *Bowring*, die tegenwoordig voor verscheiden zendingen gebruikt wordt en onlangs in zeker bedrijf naar Konstantinopel geweest is, heeft te Londen een krikje uitgegeven over de pest, hetgeen het door jaren bevestigd gevoelen en ondervinding van de besmetbelijkheid der pest tegenspreekt; hij wil dus quarantaines en lazaretten afgeschaft hebhebben, hetgeen echter van zijnen wil niet af zal hangen.

— De haringvloot van Suffolk heeft vooral door het laatste onstuimige weer veel geleden; behalve onderscheiden bodems hebben 30 visschers in de golven hun graf gevonden; deze laten verscheiden weduwen en weezen achter.

FRANKRIJK.

PARIJS den 16 November. Z. M. de Koning heeft benoemd, den Heere *de Montebello* tot Ambassadeur te Napels; den Baron *Mortier* tot Gezant bij het Zwitsersche Bondgenootschap; den Baron *de Bois le Comte* tot buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister te 's Gravenhage; den graaf *de Varennes* tot buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister te Lissabon; den heer *E. A. de Tallenay* tot Minister-Resident bij de Grooshertogen van Mecklenburg-Schwerin, Mecklenburg-Strelitz en Oldenburg, benevens de Vrije- en Hanzee-Steden.

— Tijdingen uit Algiers van den 31sten melden, dat aldaar den 21sten de Maarschalk *Clausel* aangekomen en en met bijzondere geestdrift ontvangen was.

MENGELINGEN.

Het volgend stukje is ons ter plaatsing toegezonden:

Nadat *Marsden* in zijne *History of Sumatra*, ten gevolge der waarnemingen van *Robert Nairne*, medegedeeld had, dat de Ophir der Europeanen of Goenong Passaman der Maleijers, op dat eiland zekeren, 4210 Ned. ellen of 13,449 Rhijnl. voeten hoog was en dus de Tafelberg in hoogte overtrof, werd deze opgave in alle werken van Natuurkundige Aardrijksbeschrijving overgenomen. Deze opgave werd onlangs door mijnen ambtgenoot, den heer *L. Horner*, aan de waarheid getoetst, die in gunstiger omstandigheden, dan de heer *Muller* en ik, de binnenlanden van Sumatra onderzoekende, gelegenheid vond om dezen berg te beklimmen. Volgens Zijn Ed. schrijven, reisde hij van den voet tot den top vier dagen, en ontdekte hem toen, door barometrische waarnemingen, zijnen meer dan vijftigsten roem van den hoogsten berg van het bekende, gedeelte des Archipels te zijn. Hij bezigde tot deze waarnemingen eenen barometer, naar het stelsel van wijlen den heer *Horner*, reisgenoot van den betreurden *Kruenitzern*, vervaardigd, welken wij dikwerf met Fortinsche en Newmannsche werktuigen vergeleken hebben, en door deze waarnemingen bleek, dat de berg Ophir 2027 Ned. ellen of 2385 Rhijnl. voeten hoogte had, en dus 4117 Rhijnl. voeten beneden de algemeen aangenomen bepaling bleef.

Evenmin gelukkig was de heer *Raffles* in zijne opgave voor de meer zuidelijk gelegene bergen van Sumatra's binnenlanden, daar hij ons voor den Merapi 4022 Ned. ellen (12,815 Rhijnl. voeten) en voor den Sago (Mount Kasumpoa der Engelschen) 4572 Ned. ellen (14,567 Rhijnl. voeten) opgeeft. De berg Sago is echter niet boven de 1911 Ned. ellen (6000 voet Rhijnl.), en de Merapi heeft, naar de waarnemingen van den heer *Muller* en mij, met Fortinsche en Newmannsche barometers in 1834 genomen, slechts 2898 Ned. ellen (9234 Rhijnl. voeten); terwijl die van den heer *Horner*, van 1837, hiervan welnige voeten verschilt. Volgens zijne opgave is de singsang de hoogste berg, en de op den top gedane waarnemingen geven voor denzelven eene hoogte van 2936 Ned. ellen (9355 Rhijnlandsche voeten).

LEIDEN
November 1838.

P. W. KORTHALS,
Lid der Natuurkundige Commissie.

MEXIKO

NAAR

MICHEL CHEVALIER (1).

Mexiko is een heerlijk land: de hemel is hier bestendig helder, de drie of vier maanden des regentijds uitgezonderd, als wanneer het hemelwater alle dagen, doch alleen van drie tot acht uren des avonds, nedervalt. Door hare hoogte van zoo veelen boven de oppervlakte der zee, is de vlakte van Mexiko, hoewel zij geheel in de verzengde luchtstreek ligt, bijna geheel klimaat een eene matige hitte bloorgetrild, en de bodem is overal waar men denzelven van water voorziet bij uitstek vruchtbaar. De rotsen, waarop Mexiko, twee wereld-zeeën beheerschende, rust, deze rotsen, of liever deze onmetelijke bergen, waarbij Ossa en Pelion nietbeduiden zouden gelijken, zijn in alle rigtingen door zilver-, koper- en ijzer-aderen doortrokken.

De helling van den spiegel der beide zeeën af tot aan de hoogte van het plateau, bieden eene reeks van alle luchtstreken en groeijingen aan, van den Afrikaanschen zomer tot de lente aan de Loire, van de koffij, suiker, palmboomen, banille en kakao der heere luchtstreken tot het koren, de den neboomen en de varen-kruiden van het noorden. Voornamelijk de middelstreek tusschen de beide kustenstreken, en het hooggelegene koude land (*tierra fria*), is zeker eenig op aarde te noemen. Deze gematigde streek (*tierra templada*) bezit de geheele rijke, weelderige, duizendvoudige pracht ten wereld van de kusten, en blijft van de giftige uitwasemingen en insekten-zwermen derzelve verschoond. Het gematigde gedeelte is een waar aardsch paradijs, alwaar alle jaargetijden zich tot eene eeuwige lente vereenigen.

De bewoner van dit gelukkig land onderwindt dan alleen wat armoede is, wanneer hij letterlijk niets doet. In de heete of gematigde streek, rust hij met zijn gezin in eene kooi uit bamboes-stokken gemaakt, zonder zich te bekommeren of de voorbijgaander tusschen de wijde tusschenruimten nieuwsgierige blikken zoude kunnen werpen. Hij slaapt in eene hangmat uit bladeren en linnen daargesteld, of op eene eenvoudige op den grond uitgestrekte mat. De mantel, welke hij bij dag draagt, dient hem des nachts tot deken. Hij heeft een paard dat in de bosschen zijn voedsel grast, en zijn geheel gezin leeft rijkelijk van de opbrengst eens bananen-boom en van wat chile (2) en mais, welke hij rondom zijne hut geplant heeft. De tijd brengt hij, wanneer hij niet slaapt, door, met geestelijke liederen ter eere der Heilige Maagd van *Guadeloupe* te zingen, waarbij zijne schreeuwende guitaar hem accompagneert. De diefstallen en moorden, welke het gouvernement ongestraft op de straatwegen laat begaan, zijn voor hem slechts stof tot onderhoud, een thema, waarop hij klaagliederen maakt. Hij zelf vreest geene dieven, want zijn mantel, zijne lans en guitaar, zijn al wat hij bezit, en de dolken der moordenaren zullen hem niet treffen, ten zij hij zelf door de *pulque* of *chingerito* bedwelmd, den zijnen trokke (3).

De omstreeks van Puebla is bijzonder indrukwekkend. Dezelve draagt de sporen van veel grootere overstroomingen dan die, waaraan Zwitserland en Tyrol hunne tegenwoordige gedaante te danken hebben. Vulkanen, waarbij de Etna zelfs een lage berg zoude zijn, en die nu nog eenige rookende kraters vertoonen, doorwoelden voorheen het midden van dit nieuw wereldeel, en gaven het daarzijn aan het enorm plateau, dat zich in de lengte, van de eene keerkring naar de andere uitstrekt. Vreeselijk moet de massa lava en trachyt geweest zijn, welke werd uitgeworpen, en thans tot grondvesten aan Mexiko dient. Die bergen der Anden, welke hunne besneeuwde kruinen van de oppervlakte van het plateau, tot in de wolken verheffen, werden eens door groote meren bespoeld. Van het vroeger bestaan dezer meren getuigen alleen nog de volkomen gladde oppervlakte hunner bassins, en de zoutdeelen waarmede de bodem bezwangerd is. Water hebben zij niet behouden, uitgezonderd bij Mexiko. De aanblik dezer gloeijende savannen met derzelver driedubbelen gordel van bergspitsen, welke zich links en regts onafzienbaar uitstrekt, en waarin men geen levend wezen ontmoet, maakt eenen droevigen indruk, doch dezelve verdwijnt weldra, wanneer men de bebouwde vlakten betreedt, en telkens met eenen *ranchero* (kleinen grondbezitter,) eenen muilezel-dijver of eenen armen Indiaan eenen groet wisselt. Hier verheffen zich te gelijker tijd aan de vier hoeken van den horizont, onder eenen hoog blauwen hemel, de *popocatepetl*, de *orizaba*, de *istactihuatl* en de *malinché* met hunne besneeuwde hoofden, welke men zoude wanen te kunnen aangrijpen, zoo rein en doorzigtig is de dampkring. Daar rust het oog op welige landerijen, waarin de torenspits van menige dorpskerk te voorschijn komt. Hier leefden de Thascalteken, Montezuma's vijanden en bondgenooten van *Cortez*. Nog staat de pyramide van *Cholula*, maar in plaats van den bloedigen tempel, verheft zich daar eene Christelijke kerk.

Alles heeft in dit land voor den Europeer iets nieuws en oorspronkelijks. Op het plateau beantwoordt het plantenrijk aan de droogte des bodems. De beide planten, welke hier beerschen en in het wild groeijen, beide bladeloos en stijf, zijn de *magney*, eene soort van reusachtige aloë, en de *nopal*, een heilige boom der *Azteken*, waarop de stichters van Mexiko, midden in het water, eenen rustenden adelaar zagen. Deze adelaar zoude, ingevolge eene godspraak, beteekend hebben, dat zij het doel hunner lange reis bereikt hadden.

Merkwaardiger echter dan alle overige zeldzaamheden, zijn, voor ons Europeërs, de oorspronkelijke bewoners des lands, voormaals afgodendienaars, en thans orthodox-Katholijke Christenen, een vreedzaam volk, dat geenen vreemdeling deert, doch hoofdzaak niet het zijnen pulkenlanders, onder de rubriek van Hagelschen, Joden of Lacheneses, vereenigt maakt. Hun karakter heeft overigens den melancholischen grondtrek, welke allen oorspronkelijken Amerikanen eigen is.

Tot op *Humboldt* verkeerde men in Europa in het stellige denkbeeld, dat de roode menschen-rassen, door de wreedaardigheid der Spaansche veroveraars, geheel verdierlijkt waren. De bevolking Duitsche reizigers kwam echter tot andere resultaten. Van de zes millioen zielen, die Mexico telt, bestaat hoogstens een vijfde gedeelte uit blanken, en dezelfde verhouding vindt men in het voormalig Spaansch-Amerika, waarvan de geheele bevolking op vijftien millioen zielen berekend kan worden.

Toen de Spanjaarden in Mexiko aankwamen, vonden zij een magtig Rijk, waarvan de Oppeheer of Keizer, eene geheselijke en wereldlijke aristocratie in stand hield. Eene natrijke en (in tegenwoordigheid met de andere volken van Noord-Amerika) gezeten bevolking, was door regelmatige gezelschappelijke banden verbroederd. De meeste bewoners bebouwden het land, kweekten mais en boonen, en bereidden doeken, zij konden fijne stoffen vervaardigen, en aan dezelve de levendigste kleuren geven. Ook verstonden zij de kunst, de hardste steenen te bewerken, goud en zilver te smeiken en te modelleren. Zij bezaten zelfs eenige werktuigen uit harde brons, welke de staten instrumenten bijna konden evenaren. Hunne groote en weigebouwde steden, bevatten prachtige ruinen, paleizen en tempels van reusachtige gestalte. In de sterrekunde hadden zij het zoo ver gebragt, dat het zonnejaar bij hen volmaakter bekend was, dan bij de oude Romeinen en Grieken. Hunne pijramiden hadden zij even zoo als de oude Egyptenaren gebouwd. Zij hielden hunne jaartreken in eene soort van hieroglyphenschrift. De Keizer van Mexiko had zijne policie en sluwe diplomaten.

De Tolteken, welke, omtrent de 8ste eeuw, uit het noorden kwamen, brogten voor het eerst kunsten en wetenschappen op het plateau *Anahuak* (4). Andere noordelijke volken rukten de Tolteken op verscheidene tijden na, tot eindelijk tegen den aanvang der 13de eeuw, dat is twee honderd jaren voor de Spaansche inval, de Azteken, of eigenlijke Mexikanen, verschenen. Uit het nabuurlijke land Azdan voorgesproten, had dit dapper en trotsch volk alle nabuurige stammen onderworpen, en de grenzen van deszelfs gebied tot aan de landengte van Darie uitgebreid. De Aztekische hoofden maakten eene geduchte aristocratie uit. Het lot der talrijkste klasse was treurig. Men bezat noch paarden, noch rundvee, noch eenig ander groot trekdier, en buitendien waren er bijna geene handwerken. De gemeene man moest alzoo, reeds wegens deze behoefte, als een lastdier arbeiden.

Hoewel men het in zaken van weelde tamelijk ver gebragt had, zoo getuigden echter de zeden en gebruiken der Azteken van ontzettende ruwheid en barbaarschheid. Zij offerden hunne krijgsgevangenen aan de goden op, en de Vorsten vierden met menschen-offers hunne troonsbestijging. De Priester rukte den gevangenen, het nog kloppende hart, uit de geöpende

(1) Nadat zijne brieven over Noord-Amerika zoo vele belangstelling hadden ondervonden, geeft de heer *Chevalier* gelijke mededeelingen over Mexiko uit. Het tegenwoordige is de hoofdinhoud des eersten briefs.

(2) Eene soort van piment, welke de Mexikanen zeer beminnen.

(3) De *pulque* is het in gisting overgegane sap des maiquey-booms, een zeer goedkoope inlandsche wijn; de *chingerito*, eene soort van brandewijn uit suikerriet.

(4) Inlandsche naam des plateaus, waarop de stad Mexiko gebouwd is.

borst, drukte er het bloed uit, en beschilderde er de godenbeelden mede, of vermengde het met mais-meel om er een mengsel, de godendrank der Azteken van te bereiden. De eerste Vorsten van die Staten waren menschelijker geweest. Ten tijde van den inval van *Cortez*, heerschten de Azteken nog slechts door schrik, en deze omstandigheid verklaart ons, waarom zoo vele Indiaansche stammen, tot hiertoe hunne bondgenooten, met *Cortez* gemeenschappelijke zaak maakten. Toen *Cortez* Mexiko innam, telde zijn heir omstreeks 150,000 man Indianen, en slechts eenige honderden Spanjaarden.

NADRUK IN NOORD-AMERIKA.

De herinnering aan den pligt om den nadruk te verhinderen, is thans ook het *Carthaginem esse delendam* der geachtste Amerikaansche drukpersen. *The North American Review* maakt bij de vermelding eener, in de Vereenigde Staten verschenen, uitgave van *Silvio Pellico*, andermaal opmerkzaam, op de noodwendigheid ook buitenlandsche schrijvers, op hun verzoek, bescherming tegen den nadruk te verleenen. „Een Amerikaansch boekverkooper," zegt het gedacht blad, „zal thans zoo gek niet zijn, een inlandsch schrijver een bepaald honorarium voor een werk te betalen, waarvan de verkoop bovendien niet zeker is, terwijl hij voor niets het nieuwste werk eens vermaarden Engelschen schrijvers, waarvan hij zeker is aftrek te hebben, bekomen kan." Hieruit spruit natuurlijk voor Noord-Amerika, even als voor Belgie voort, dat het tot geene eigene letterkunde kan geraken. „In geheel ons land," gaat de *Reviewer* verder voort, „zijn er naauwelijks een twaalftal beroemde lieden, waarvan de geschriften door de uitgevers betaald worden. Maar het zoude minder te onderzoeken zijn, hoe vele schrijvers honorarium bekomen, dan hoe vele die niet kunnen bekomen, en welk een aantal talentvolle mannen zich door deze omstandigheid doorgaans laten terughouden, om hunnen tijd aan de bevordering van letterkundige ondernemingen te wijden. Een ander nadeel, dat uit dezen stand van zaken geboren wordt, is dat het land met de slechtste en onnaauwkeurigste uitgaven overstroomd wordt. Wanneer een Edgelsch schrijver *Bulwer* of *Marryat* b. v., een roman laat uitgeven zijn onze nadrukkers daar dadelijk achter, en daar zij de eersten aan de markt willen zijn, moet de geheele uitgave met den meesten spoed geschieden. Wegens de mededinging moet het boek ook zeer goedkoop zijn, en verschijnt daarom in het slechtste pak, dikwijls op vloipapier, zoodat binnen vijf of zes jaren van het geheel boek geen gebruik meer te maken is, en elke fatsoenlijke bibliotheek zich schamen moet het in hare verzameling te bezitten. Men kan overigens ook denken, dat, daar het de nadrukker is, die de keuze doet, wij juist het minst van goede en weten schappelijke werken voorzien zijn. De begeerte der menigte leidt natuurlijk hunne ondernemingen, en zoo moet dikwijls hij die niet tot deze menigte behoort, het voornemen om zoodanige boeken te bezitten, laten waren, of wachten, tot dat hij dezelve zelf uit Europa kan laten komen, daar er thans zeer weinig originele werken uit Engeland worden gezonden, en de geleerden in Amerika niet voor onze drukkerijen werken.

ZEE-TIJDING.

In Tessel binnengekomen J. P. Boer, van Sunderland, J. Beekman, W. H. Dekker, Dörth en J. H. Schepman, van New-Castle, J. A. Laban en F. Detleffs, van Archangel, H. P. de Jong, van Brevig, J. D. Esch, C. F. Groth en J. F. Spiegelberg, van Riga, G. Paulsen, N. Evensen, J. Andersen, T. F. Harding, P. A. Steenfeld en J. Smitsroth, van Drammen, J. Walhamn, van Bergen, L. Molkenbaur, van Christiansand.

In het Vlie binnengekomen R. R. Legger en T. F. Bietzen, van Sunderland, J. H. de Boer en J. H. Zellings, van Petersburg, W. Menken, van Riga, A. Stalk, K. J. Klasen en G. D. Boer, van Memel, E. S. van der Wyk en C. E. Broekema, van Koningsbergen, G. J. Korter en L. J. Wever, van Stettin, L. P. de Vrede, van Anclam, W. H. Kraan, van Christiansand, H. H. Kok en J. A. Keuff, van Laurvig, J. J. Dyk, van Ostrisoer, R. J. Wever, H. H. Bosker, J. R. Brons en K. H. Spitk, van Drammen, J. Abrahams, van Dantzig, C. Clausen, van Stralsund, H. P. Holm, van Lubeck, A. A. Kruse, van Kopenhagen, N. J. Warner, van Romsen.

Het schip *Annegina Sophia*, Kapt. H. P. Hoeve, van Koninkbeggen naar Amsterdam te Rendsburg met schade aangekomen; heeft volgens een brief vandaar van den 12 Nov. na dezelve hersteld te hebben, den vorigen namiddag met alle de overigen naar de Noordzee bestemde schepen met N. N. W. wind, de reis vervolgd.

De brik *Hoppet*, Kapt. C. F. Teckenburg, van Rotterdam naar Bonga, is, na in de Rindesholmen een anker en touw verlooren te hebben, overeenigemeld, den 7 Nov door een stoomboot te Gothenburg binnengesleept.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam den 17. November 1838.

Nederlanden.			Gebl.	Pruissen.			Gebl.
Werkel. Schuld 2½pCt.	53⅛	54	53⅛	Geldl. te *Londen* 4 pCt.	—	—	—
Dito — 5 —	102	102⅛	102⅛	Aandeelen van dito	121⅝	122⅜	122⅛
Uitg. — —	—	—	—	Spanje.			
Kan.-Dijksten	23⅝	24⅛	24	Nieuwe 1835 à 5 5pCt.	16⅛	17	16⅛
Amort. Syndic. 4½ —	95⅛	95⅛	95⅛	Dito oppep. st.	—	—	—
— — 3½ —	—	—	—	Dito passive	—	—	—
Hand.-Maats. 4½ —	174⅛	176	175⅛	Dito uitgest.	—	5	5⅛
Nieuwe dito 4½ —	—	—	—	Coupons 1 *Nov.*	—	—	—
Amst. H. Spoorw. —	99⅜	100⅛	100	Oostenrijk.			
Rijn-Spoorw. 4½ —	102⅜	103⅛	103	Obl. *Gall* & C°. 5 pCt.	102	102½	102½
Frankrijk.				Certificaten	—	—	—
Inschr. Grb. 3 pCt.	—	—	—	Nieuw Metaliek 5	—	—	—
— — 5 —	—	—	—	Idem 5	—	—	—
Rusland.				Dito in *Loud.* 5	—	—	—
Obl. H. & C°. 1798 5pCt.	105⅛	106	105⅛	Bank-Aktien 3	—	—	—
— 1817 5 —	105⅛	106	105⅛	Napels.			
Int. en Cert. 6 —	69	69⅛	69⅛	Certificaten 5 pCt.	—	—	—
— 1822 5 —	98	98⅛	98⅛	Dito in *Napels* 5	—	—	—

DE PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEIDEN.

Zaturdag den 17. November 1838.

Van 38 tot 44 gulden.

*** HOOGE PRIJZEN, getrokken ten Kantore van *N. NAIMANS*, te Leyden, in de afgeloopene 175de *Kon. Ned. Loterij*.

als op N°.	7968	*f*	10,000.
	20032	—	2,500.
	20131	*f* 30 en Premie	— 2,500.
	20513	—	2,500.
	20972	*f* 100 en Premie	— 2,000.
	20977	—	1,500.
	20053	—	1,000.
	20498	—	1,000.
	20571	—	1,000.

benevens een aantal mindere Prijzen en Premien, en zijn wederom te bekomen: HEELE en GEDEELTEN van KOOPLOTEN voor de 176de *Kon. Ned. Loterij*, waarvan de *Eerste Klasse* begint te trekken op den 17den December aanstaande.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Op *Donderdag den zesten November* 1838.

EDUARD IN SCHOTELAND; OF DE NACHT EENS DUOTELINGS, *Tooneelspel*, in 3 Bedrijven, naar het Fransch van *Duval* en naar het Hoogduitsch van *A. von Kotzebue*. *Nog nooit alhier vertoond.* — Na hetzelve: *TENIERS*, *Blijspel*, met *Zang* (*Vaudeville*), in één Bedrijf, naar het Fransch. Waarin den Heer VERWOERDT de eer zal hebben, met de Rol van *Duvernis* te debutéren.

De Aanvang ten ZES *Uren.*

HALVE LOTEN worden eerst *NA half negen ure* afgegeven.

*** Aan de belanghebbenden wordt kennis gegeven, dat de Lessen in het *Industrieel Collegie* zullen geopend worden, op *aanstaanden Dingsdag, den* 20 *November* 1838, *des avonds te zeven ure.*

A. H. VAN DEN BOON MESCH.

*** Het *Algemeen Kantoor van Administratie*, te *Amsterdam*, onder Directie van STADNITSKI & VAN HEUKELOM c. s., adverteert, dat de COUPONS van door hetzelve uitgegevene CERTIFICATEN van *Russische Fonden*, verschenen 1/13 Julij 1838, van Heden af zullen worden Betaald ten Kantore van den *ONTVANG- EN BETAALKAS*, als: van 6 pCt. in Assignatiën, groot Rs. 30. —, met *f* 16. 08, *Zestien Guldens, Agt Cents*; en van 6 pCt. in Zilver, groot Rs. 15. —, met *f* 28. 35, *Acht en Twintig Guldens, Vijf en Dertig Cents.*

*** *LEIDEN.* — De *Gezigtkundige* MAGNUS MORIS verligt het geeerde Publiek, dat hij alhier te spreken of te ontmoeden is in het Logement *de Zon*, op de Breedestraat, Heden en Morgen, den 19den en 20sten dezer.

*** Heden is de Collecte der *176ste Kon. Ned. Loterij* weder geopend, en zijn aan het Kantoor van D. J. LE NOBEL, op de Haarlemstraat, Wijk 6 N°. 488, weder te bekomen: HEELE en GEDEELTEN van KOOPLOTEN, in *Huur* en in *Koop*.

Leyden, 19 November 1838.

*** Te Leyden wordt verlangd: Eene KEUKEMEID; in haar vak goed ervaren en van goede Getuigschriften voorzien. — Adres met *Franco*-Brieven, onder de letters K. G., bij den Boekhandelaar PH. JBS. GREEVEN, op de Haarlemstraat, Wijk 6 N°. 259.

*** Men vraagt in HUUR, binnen Leyden, tegen primo Mei 1839: Een volkomen droog HUIS, met Zes Royale zoo Boven- als Beneden-Kamers, waaronder één Suite, en verder voorzien van Zolder, goede Kelder, Keuken en Zuiver Water. — Adres met *Franco*-Brieven, onder letter A., bij den Boekhandelaar J. H. ZITMAN, te Leyden.

*** Op Donderdag den 22 November 1838, des morgens ten 11 ure, zal ten huize van J. PRINS, in *de Zwaan*, te Rijnsburg, publiek worden Verkocht:

N°. 1. Twee Partijen WEI- of HOOILAND, gelegen aan de Vinkeweg, onder *Oegst- en Poelgeest*; op den Kadastralen Legger dier Gemeente bekend Sectie A, N°s. 39 en 40; ter grootte van 5 Bunders, 78 Roeden en 90 Ellen; aangeslagen in de Belasting op de Ongebouwde Eigendommen over 1838, tot *f* 31.31, en in het Rijnlandsch Bundergeld en Binnenlandsche Kosten over 1837, tot *f* 3.55 per Bunder; verhuurd tot Kersmis 1841, voor *f* 200. 's jaars.

N°. 2. Een Partij TEELLAND, genaamd *de JAAP KETTEN WEI*, gelegen onder *Rijnsburg*, bij de Klooster-Schuur; op den Kadastralen Legger dier Gemeente bekend Sectie A, N°s. 168 en 169; ter grootte van 3 Bunders, 20 Roeden en 20 Ellen; aangeslagen in de Belasting op de Ongebouwde Eigendommen over 1838, tot *f* 20.42, en in het Rijnlandsch Bundergeld en Binnenlandsche Kosten over 1837, tot *f* 2.54 per Bunder; verhuurd tot Kersmis 1841, voor *f* 115. 's jaars.

N°. 3. Een Partije TUIN of TEELLAND, gelegen onder de Gemeente *Katwijk aan den Rijn*, bij het Schuthok; op den Kadastralen Legger der Gemeente bekend Sectie B, N°. 740; ter grootte van 16 Roeden; aangeslagen in de Belasting op de Ongebouwde Eigendommen over den jare 1838, tot *f* 2.04; verhuurd tot Kermis aanstaande voor *f* 13. 00. 's jaars.

En voorts onder de Gemeente *Voorhout*: Diverse Partijen 100 WEI- als HOOI- en TEELLAND, gelegen onder dezelve Gemeente, in den Elsgeester Polder, naschen de Haarlemmer Trekvaart en Rijnsburg, bij den Elsgeester Weg, zijnde N°. 4. eene Partij, op den Kadastralen Legger der Gemeente Voorhout bekend onder Sectie B, N°. 96 en 100; ter grootte van 2 Bunders, 7 Roeden en 40 Ellen.

N°. 5. Eene Partij onder Sectie B, N°s. 102 en 103; ter grootte van 1 Bunder, 29 Roeden en 20 Ellen.

N°. 6. Drie Partijen onder Sectie B, N°s. 104, 106 en 107; ter grootte van 3 Bunders, 29 Roeden en 40 Ellen; genaamd *de KORTE MERGENS*.

N°. 7. Eene Partij onder Sectie B, N°s. 110, 111 en 112; ter grootte van 2 Bunders, 15 Roeden en 80 Ellen.

N°. 8. Twee Partijen onder Sectie B, N°s. 113, 114, 115 en 115 *bis*; ter grootte van 3 Bunders, 16 Roeden en 40 Ellen.

En N°. 9. Een HOUT BOSCHJE, gelegen als vorige Sectie B, N°. 1277, ter grootte van 5 Roeden en 20 Ellen.

Welke Perceelen zijn in eigen gebruik. Aangeslagen in de Belasting op de Ongebouwde Eigendommen over 1838 tot *f* 50. 73 *c.*, en in het Rijnlandsch Bundergeld en Binnenlandsche Kosten tot *f* 3. 55, en in het Molengeld tot *f* 3. per Bunder.

Alles breeder bij Billetten omschreven, kunnende de Perceelen allen met Kersmis aanstaande worden aanvaard; en zijn inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantoren van de Notarissen J. W. VAN DEN BERGH, te 's Gravenhage, en Mr. H. OBREEN, te Leyden.

*** VRIJWILLIGE VERKOOPING,

Op Zaturdag den 24sten November 1838, des avonds ten zes ure, in het *Heeren-Logement*, aan den Burg te Leiden, van: N°. 1. Een groot, hecht en zeer goed onderhouden HUIS en ERVE, voorzien van diverse ruime Boven- en Beneden-Kamers, meest alle Behangen en van Schoorsteenen voorzien, twee Binnenplaatsen, twee Kelders, [illegible] ingerigte Keuken, [illegible] Tuinhuisje en verder Commoditeiten; strande en gelegen [illegible] der Rapenburgergracht, tegenover de Ruine, Wijk 2 N°. 48. — N°. 2. Een Dito, strande [illegible] Wijk 2 N°. 47. — N°. 3. Eg twee Ditto, nevens den anderen, aan de Oostzijde der Bouwelouwersteeg, Wijk 6 N°. 856 en 857. — Alles breeder bij Billetten.

Het Perceel N°. 1. kan worden bezigtigd Dingsdag en Donderdag, den 20sten en 22 November 1838, van 12 tot 2 ure; ten huize bewonende, en de overige Perceelen daags voor en op den Verkoopdag.

Zijnde inmiddels nadere Informatiën te bekomen ten Kantore van den Notaris P. MULLER, te Leiden.

Bij de Wed. ANTHONY DE KLOPPER EN ZOON, te Leyden.